

Yttrande över förslag till föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer Ert Dnr 4.1-37013/2021

Inledning

Linköpings kommun ser generellt positivt på Socialstyrelsens revidering av föreskrifterna och allmänna råd om våld i nära relationer, som syftar till att bland annat göra dem mer aktuella och ändamålsenliga. Nämnden välkomnar också ambitionshöjningen i föreskrifterna, samt tydligheten i och med den strukturella och språkliga bearbetningen. De mer specifika synpunkterna samlas under rubriken synpunkter nedan.

Synpunkter

Inleda utredning – utredning av våldsutsatta barn som har bevittnat våld

Linköpings kommun ser en risk med att bestämmelsen i 6 kap. 1 § i nuvarande SOFS 2014:4 tas bort och i förslaget till nya föreskrifter ersätts med en hänvisning till 11 kap. 1 § SoL, där våldet specifikt inte nämns. Kommunen ser positivt på formuleringen i nuvarande föreskrifter, som utdelar ansvar och ger stöd till professionen att socialnämnden *ska* inleda utredning när nämnden får kännedom om att barn kan ha utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående, eller bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot en närstående.

Förslaget till nya föreskrifter innebär en omformulering från att nämnden ska inleda utredning vid våld mot barn till att nämnden *bör* inleda utredning. Risker kan i och med den svagare skrivningen innebära att barnets våldsutsatthet inte synliggörs eller utreds, och att barnrättsperspektivet försvagas.

Riskbedömningar

Linköpings kommun ställer sig positiv till att det enligt de nya föreskrifterna ska göras nya och kompletterande riskbedömningar vid behov, både avseende barn och vuxna. När det gäller ett våldsutsatt barn eller ett barn som bevittnat våld ska socialnämnden enligt de nya föreskrifterna göra en bedömning av risken för att barnet kommer att utsättas för eller bevittna ytterligare våld enligt 5 kap 2§. En ny bedömning ska göras vid behov.

Vidare framgår i förslaget till Allmänna råd att när det gäller barn som har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner eller hedersrelaterat våld och förtryck *bör* socialnämnden, som en del i riskbedömningen, använda en standardiserad bedömningsmetod. Socialstyrelsen förstärker även vikten av att riskbedömningen hålls uppdaterad genom att föreskriften kompletteras med en skrivning om att utredningen, inklusive *den aktuella riskbedömningen*, ska ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som kan erbjudas till våldsutsatta barn och barn som har bevittnat våld i kap 6, 3§.

Idag saknas riskbedömningsinstrument anpassade för barn. Socialstyrelsen hänvisar i Konsekvensutredningen till att för barn, som har utsatts för våld eller andra övergrepp i en partnerrelation eller är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, kan standardiserade bedömningsmetoder som gäller för våldsutsatta vuxna tillämpas ”även om de inte är specifikt utformade för barn då våldet många gånger kommer till uttryck på liknande sett”. Kommunen ser det som problematiskt att det inte finns särskilda riskbedömningsinstrument anpassade för barn i Sverige. Det är beklagligt att nationella bestämmelser och forskning, samt evidensbaserade metoder inte harmoniserar.

Socialnämndens insatser

I kapitel 6 beskrivs vad socialnämnden *ska* erbjuda våldsutsatta barn och barn som har bevittnat våld under (3§:1. *Skydd, 2. Råd och stöd, och 3. Vård och behandling*), vad socialnämnden bl.a. *bör* kunna erbjuda våldsutsatta vuxna under (5§), samt våldsutövare (1§). Våldsutövare *bör* bl.a. erbjudas påverkans- och behandlingsinsatser. Det nämns inte att socialnämnden även *bör* erbjuda vuxna våldsutsatta behandling. Linköpings kommun efterfrågar en djupare diskussion kring begreppet *behandling*, både inom ramen för samverkan mellan kommunens socialtjänst och hälso- och sjukvården, samt kring de olika aktörernas uppdrag i relation till målgrupperna.

I kapitel 6, 2§ om *Tillfälligt boende* föreslås i de allmänna råden att det *i boendet bör finnas personal med kunskap om barns behov*. Här ser kommunen att barnrättsperspektivet skulle kunna förstärkas. När barn är medföljande till sin våldsutsatta förälder i tillfälligt boende *ska* det finnas personal med kunskap om barns behov.

Övriga synpunkter

Linköpings kommun välkomnar den planerade revideringen av Socialstyrelsens handbok “Våld - Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer”. Revideringen behöver ske i samklang med att de nya föreskrifterna och allmänna råden om våld i nära relationer antas, så att professionen inom socialnämndernas verksamhet ges stöd i att tolka de nya föreskrifterna och de allmänna råden.

Socialstyrelsens förslag och ambitionshöjning förutsätter utökade resurser inom socialtjänsten, vilket delvis belyses i konsekvensutredningens kapitel 8: *Kostnadmässiga och andra konsekvenser*. Enligt Socialstyrelsen har det dock

varit svårt att beräkna kostnaderna för förändringen. Bland annat kan utbildningsinsatser och anställning av ytterligare personal bli aktuella om större förändringar i arbetssätt behöver göras. Linköpings kommun anser att de kostnadsmässiga konsekvenserna behöver belysas ytterligare, och vill påtala en oro kring resurssättningen av det utökade ansvaret som följer av förslaget på nya föreskrifter och allmänna råd. Kommunen vill särskilt lyfta de kommunala *förutsättningarna* i socialtjänsten, som behöver belysas ytterligare, där behovet av kompetensutveckling som nämns återkommande i Socialstyrelsens Konsekvensutredning är en av *flera* åtgärder.

För Linköpings kommun

Annika Krutzén
Social- och omsorgsnämndens ordförande